

Archeologienota

Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Hasselt – St.-Truidersteenweg

Programma van maatregelen

Ons kenmerk :	ORTEC2400126
Kenmerk initiatiefnemer :	GT-220830-61
Auteurs :	Vanessa Bigonzi Alexander Doucet Ward Decramer
Datum verslag :	22 februari 2024
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2024B60
Wettelijk depot :	D/2024/15.001/20

Coverfoto: het terrein gesitueerd op de Ferrariskaart (ca. 1777; bron: AGIV)

Auteurs & autorisatie:

Vanessa Bigonzi (OE/ERK/Archeoloog/2021/00028)

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2024/15.001/20

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Programma van maatregelen	4
1 Beschrijvend gedeelte	4
1.1 Administratieve gegevens	4
2 Gemotiveerd advies.....	6
3 Programma van maatregelen	8
Ondertekening.....	9

Deel 1: Programma van maatregelen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode Onroerend Erfgoed	2024B60 (bureauonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Locatie	Provincie: Limburg Gemeente: Hasselt Adres: St.-Truidersteenweg 296 (Fig. 1.1)
Kadastrale gegevens	Hasselt, afdeling 4, sectie E, percelen 296W2, 296X2, 298R, 298P, 298N, 298L, 298/2B, 296E2, 296M2, 296P, 296D2, 296E, 296V, 281X, 296V2, 281X3, 281V3, 281R3, 281S3.
Bounding Box	Punt 1: X = 217239, Y = 178513 Punt 2: X = 217811, Y = 178950
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	110 448 m ²
Oppervlakte bodemingreep	16 313 m ²
Einddatum bureauonderzoek	22 februari 2024
Relevante termen¹	Limburg; GGA; natte gronden; Steentijd; Metaaltijden; Romeinse periode; Middeleeuwen; Nieuwe Tijd.
Bebouwde zones	Het grootste deel van het projectgebied is bebouwd met bedrijfsgebouwen. In het noordwestelijke deel zijn er enkele woonhuizen aanwezig.

¹ <https://thesaurus.onroenderfgoed.be>

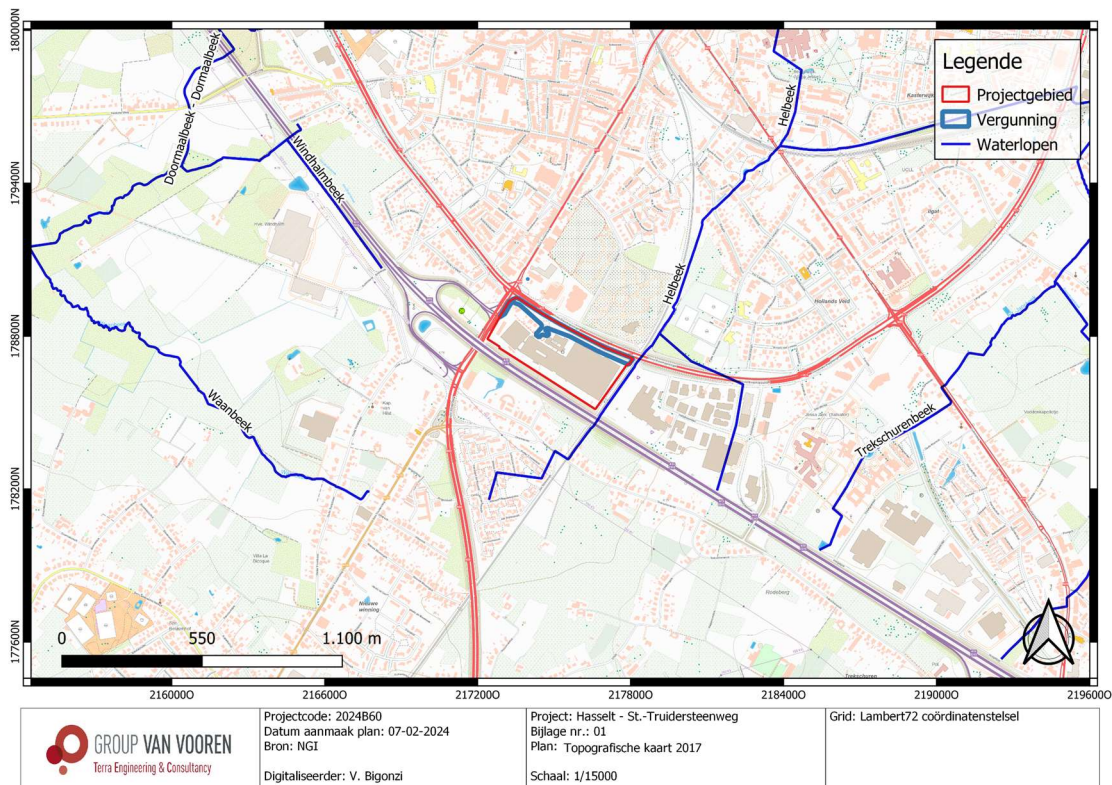

Fig. 1.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

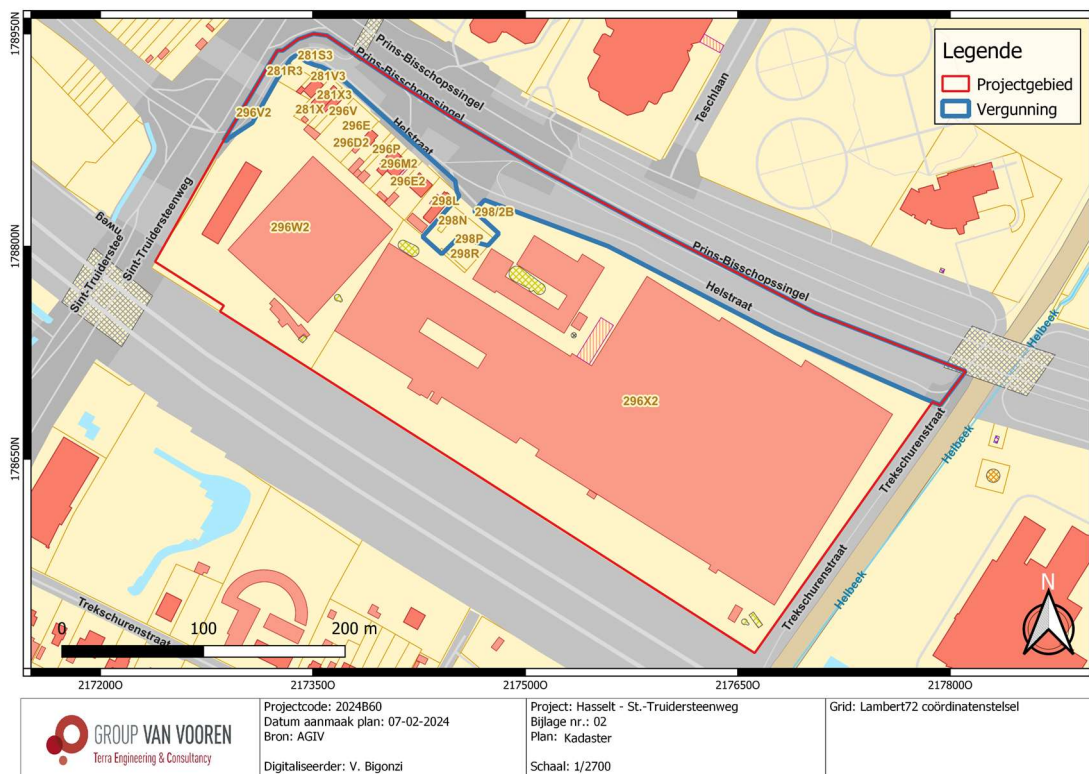

Fig. 1.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

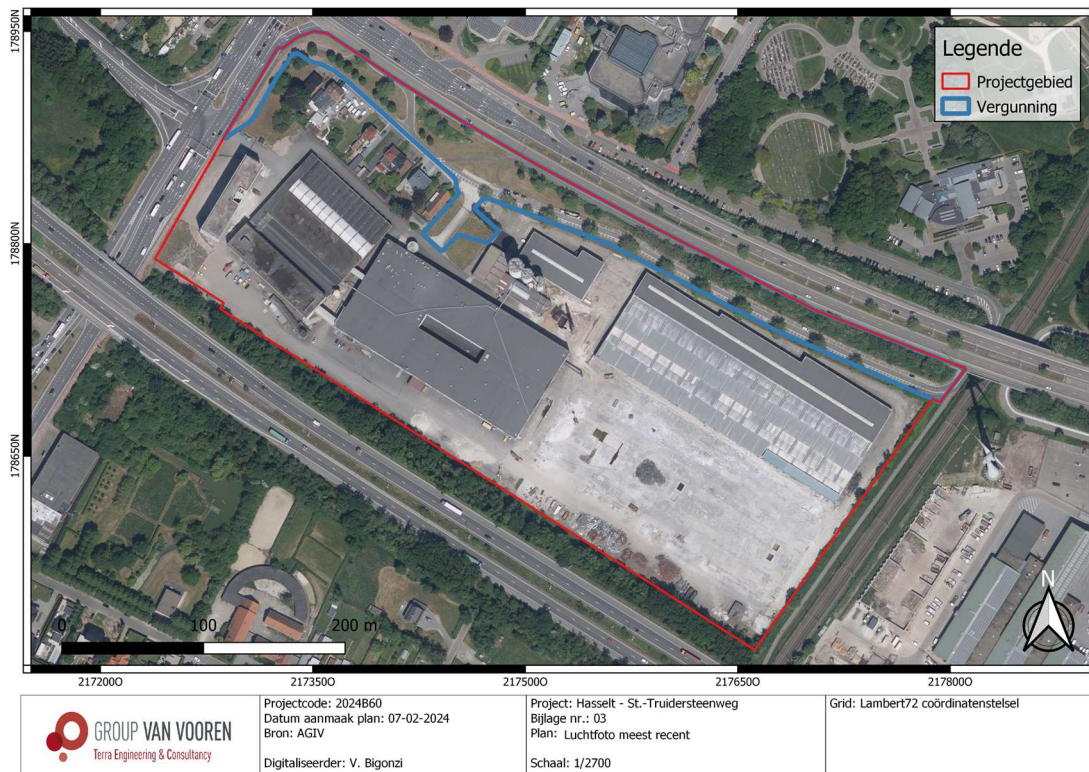

Fig. 1.3: Meest recente luchtfoto (2021) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

2 Gemotiveerd advies

Het projectgebied bevindt zich ter hoogte van de St.-Truidersteenweg nr. 296 en valt grotendeels binnen een GGA-gebied (ID 121707). Het terrein is bijna volledig ingericht als bedrijfsterrein. In de noordwestelijke hoek zijn verspreid over kleinere kavels woonhuizen aanwezig. In het noordelijke deel ter hoogte van Prins Bisschopssingel, is er een groenzone aanwezig die doorkruist is door verharde wegen en paden. Binnen het projectgebied van ca. 110 448 m² wordt er een vergunningsgebied van ca. 16 313 m² afgebakend, dat het projectgedeelte van de GGA-zone en de woonhuizen (waar er geen bodemingreep wordt voorzien) uitsluit. Het vergunningsgebied omvat daardoor enkel het noordelijke deel waar de zich de volwaardige wegkoffer met neveninfrastructuur en groenzones bevinden. Ter hoogte van de wegkoffer is thans riolering aanwezig, waar een verstoord bodemarchief verwacht wordt tot minstens 1,2 m-mv.

De geplande werken kaderen in een vergunningsaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen en omvat de realisatie van de aansluiting op de N80 en R71 buiten de Recor-site, ter hoogte van het vergunningsgebied. Deze aansluiting wordt ter hoogte van de Prins-Bisschopssingel voorzien en omvat de aanleg van een nieuwe invoegstrook, een wadi en een nieuw tweerichtingsfietspad. De verstoringsdiepte wordt van 65 en 55 cm-mv geschat respectievelijk ter hoogte van de toekomstige invoegstrook en tweerichtingsfietspad. Ter hoogte van de toekomstige wadi wordt er een verstoringsdiepte van max. 50 cm-mv voorzien. Over de overige zones van het vergunningsgebied wordt er gras ingezaaid en beplanting voorzien. Deze heeft een max. verstoringsdiepte van 30 cm-mv.

Tabel 2.1: Synthese van de verstoringsdiepten

	Oppervlakte	Verstoringsdiepte
Wadi's	Ca. 1 350 m ² (ca. 8%) in bestaande groenzone	Max. 50 cm-mv
Invoegstrook en tweerichtingsfietspad	Ca. 4 500 m ² (ca. 27%) Voornamelijk ter hoogte van reeds aanwezige weginfrastructuur	Invoegstrook: 65 cm-mv Fietspad: 55 cm-mv
Inzaaien van gras en beplanting over het overige terrein	Ca. 10 463 (65%) in bestaande groenzone	30 cm-mv

Het projectgebied situeert zich ter hoogte van het gehucht Runkst ten zuiden van de historische kern van Hasselt. Dit gehucht heeft zich ontwikkeld in een overgangszone tussen een oost-west georiënteerde rug ten zuidoosten en de Helbeek. Deze waterloop heeft zijn brongebied op ca. 500 m ten zuiden van het terrein zelf. Het projectgebied situeert zich op een hoogte van ca. 44-49 m TAW. Er zijn duidelijke hoogteverschillen aanwezig, waarschijnlijk te wijten aan het gebruik van het terrein als industrieterrein en de inrichting als verkeersinfrastructuur. Terreinprofiel 2 (N-Z) toont dat er redelijk wat hoogteverschillen op te merken zijn die wijzen op een grondvoorbereiding die zowel gepaard ging met afgraving als ophogingen. In ieder geval is er sprake van een artificieel landschap dat sterk beïnvloed werd door de bouw en ontwikkeling van de industrieterrein. Dit verklaart ook de opname van de hele bedrijfssite op de GGA.

Ter hoogte van het projectgebied worden er zandlemige eolische afzettingen uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen en/of hellingsafzettingen gekarteerd. Ten oosten waar de Helbeek stroomt, wordt er ook alluvium gekarteerd. Samengevat kan gesteld worden dat het projectgebied ter hoogte van een gradiëntzone van de Helbeek gelegen is, ten noordwesten van een oost-west georiënteerde rug. Het terrein omvat matig natte tot zeer natte zandleemgronden met sterk gevlekte, verbrokeelde textuur B-horizont. Paleolandschappelijk is het terrein op een gunstige locatie gesitueerd voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen uit de Steentijd en grondsporensites uit (pre)historische periodes.

Deze gunstige landschappelijke locatie is zichtbaar in de CAI-gegevens die aangetroffen werden in de omgeving van het projectgebied. De oudste gekende CAI-locatie dateert uit het Mesolithicum-Neolithicum en betreft een afslagschrabber (CAI 211783, ca. 395 m ten westen). De andere CAI-gegevens omvatten waarden uit de IJzertijd t.e.m. de Nieuwste Tijd, zoals o.a. grafmonumenten uit de Midden-Late IJzertijd (CAI 211766, ca. 760 m ten westen), Romeinse scherven (CAI 211793, ca. 285 m ten westen), een motteheuvelstructuur (CAI 700376, ca. 525 m ten zuidwesten), een massagraaf uit 1798 ten gevolge van de Boerenkrijg (CAI 162747, ca. 455 m ten zuidwesten) en objecten uit WOII (CAI 164763, ca. 780 m ten westen).

De verzamelde aardkundige, historische en archeologische gegevens leiden tot de vaststelling dat er een hoog archeologisch potentieel is ter hoogte van het projectgebied voor waarden uit de Steentijd t.e.m. de Nieuwste Tijd. Landschappelijk gezien is het terrein gelegen in een overgangszone tussen de Helbeek en een hoger gelegen rug ten zuidoosten. Er werden bovendien een aantal CAI-locaties aangetroffen in de omgeving van het terrein die vanaf het Mesolithicum t.e.m. de Nieuwste Tijd dateren.

De hypothetisch hoge verwachting staat echter in groot contrast met de bewaringsomstandigheden en de impactbepaling van de geplande werkzaamheden. De historische kaarten en luchtfoto's toonden aan

dat het terrein sterk verstoord werd na WOII. De industriegebouwen ter hoogte van het terrein werden vanaf de jaren 1960 gebouwd. Vanaf de jaren 1980 werden er de grootste steenwegen en autosnelwegen aangelegd. Deze had een duidelijke impact op het vergunningsgebied, zoals zichtbaar op het terreinprofiel 2 (NZ). De hoogteverschillen ter hoogte van het terrein wijzen op een grondvoorbereiding die zowel gepaard ging met afgraving als ophogingen. In ieder geval is er sprake van een artificieel landschap dat sterk beïnvloed werd door de bouw en ontwikkeling van de industriële site. Dit verklaart ook de opname van de hele bedrijfssite op de GGA. De geplande werken ter hoogte van het vergunningsgebied omvatten de aanleg van een nieuwe invoegstrook, een wadi met aanleg van een graszone en beplanting en een nieuw tweerichtingsfietspad en gaan gepaard met een verstoringsdiepte van max. 65 cm-mv. Bovendien zijn er al een aantal verharde wegen aanwezig ter hoogte van het vergunningsgebied, waar er thans riolering aanwezig is. De bestaande verstoringsdiepte wordt tot minstens 1,2 m-mv verwacht. De toekomstige werkzaamheden brengen bijgevolg geen extra verstoringsdiepte teweeg.

Op basis van deze gegevens wordt geconcludeerd dat de geplande ontwikkeling geen bedreiging vormt op eventuele aanwezige archeologische waarden. Een vervolgonderzoek zou maar een beperkt beeld van het nog aanwezige bodemarchief kunnen opleveren, waardoor het kostenbaat niet als nuttig wordt geacht een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren. Dit bureauonderzoek leverde zodoende voldoende informatie om een correcte en adequate inschatting te maken van de impact van de geplande werken op het archeologische bodemarchief. **Gezien het beperkte kennispotentieel, wordt de vrijgave van het terrein geadviseerd zonder dat een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem zou moeten plaats vinden.**

Het terrein kan vrijgegeven worden zonder vervolgonderzoek of zonder bijkomende maatregelen ter bescherming van (afwezige) relevante erfgoed.

Dit ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vevat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#).

De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

3 Programma van maatregelen

Vermits een archeologische opgraving niet noodzakelijk is voor het betreffende terrein, dient er geen programma van maatregelen opgesteld te worden.

Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Dit verslag mag niet vertaald worden, behalve door of in opdracht van Terra Engineering & Consultancy nv.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

Sint-Truiden, 22 februari 2024.

Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Auteur + Erkend archeoloog	Alexander Doucet	#SIGN_ADO
Nagelezen en goedgekeurd door + Erkend archeoloog	Ward Decramer	#SIGN_WDC
Teamleader Sint-Truiden	Maarten Dingenen	#SIGN_MDI
Naam van de operationeel verantwoordelijke TEC nv	Stijn Minne	#SIGN_SMI
Naam van de persoon die TEC nv rechtsgeldig kan vertegenwoordigen tegenover derden	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	#SIGN_KVV